

Kiadó hivatal

ifj. CSÁTHY KÁROLY

gazd. akad. könyvkereskedése

DEBRECZENBEN,

hová az előfizetési pénzeket és hirdetésekért kerjük küldeni.

Hirdetések előre fizetendők: minden 5 hasábos petit sor egyszeri ígatásnál 5, többszörinél 4 kr. — Bélyegdíj 30 kr.

TISZA VIDÉK.

Debreczen, Szabolcsmegye és Hajdukerület vegyes tartalmú

HETI KÖZLÖNYE.

Nagyobb terjedelmű, mint szintén több ízben megjelenő hirdetések, alku szerint a legjutányosabban közöltetnek.

Szerkesztői iroda:

Debreczenben, Főter 7-ik sz.
Hová minden u lap szellemi részét illető közleményt kerünk küldeni.

Nyitár alatti minden három hasábos garmondsor 10 kr. és 30 kr bélyegdíj.

Előfizetési díj:

Postán küldve . . . . . 4.—
Félévre . . . . . 2.—
Évnyegyre 1.20

Előfizethetni **Debreczenben** ifj. Csáthy Károly gazdasági akadémiái könyvkereskedésében. **H.-Böszörményben** Lányi Márton kereskedésében. **Pesten** Láng J. (Dorottya-utca 9. sz.) és **Neumann B.** (Kigyó-utca 6. sz.) hirdetési irodáikban, hol egy-szersmind hirdetések is felvétetnek. **Nyiregyházán** és **Nagy-Kállóban** a postahivatalnál. Egyébiránt a postahivatalok útján, legzélszerűbb öt krajczáros utalvány által.

Gépek alkalmazása a gazdászati terén.

Lapunkban is több ízben felemlítettük már, hogy a munkás kéz hiánya nálunk, különösen a gazdászati terén, igen-igen érezhető, sőt tekintettel a munkabér magas voltára csaknem végtönkrejutással fenyegeti a gazdászati; annyival is inkább, miután mindennek egyedüli hatalmas gyógyszerével, a gépek alkalmazásával általában idegenkedünk megismerkedni, azok czélszerű használatában nem akarunk hinni.

Holott a művelt külföld, gépek segédleme nélkül nem is tudna már elleni; vagy ha a végzet erre kár hoztatná: oly visszaesés állana be a társadalomban, hogy csaknem véginség következne, és így a külföldtől megtanulhatnánk, hogy a gépeknek a mezőgazdászati terén való alkalmazása nemcsak czélszerű, hanem rendkívül hasznos is; nemcsak annyiban, hogy azáltal a munkára fordítandó költségben tetemes ta- karítást eszközölhetünk; hanem annyiban is, hogy a gépekkel jobban és czélszerűbben, állandóbban és gyorsabban lehet minden munkát végezni.

Hogy pedig a munkás kéz hiánya mennyire érezhető, kitűnik onnan is, hogy nem is említve fel a vasutak készítésénél alkalmazott idegen munkások ezreit — nagyobb földbirtokosok és bérlők nemcsak idegen vidékre, nevezetesen, imnen az alföldről a felvidékre, hanem még külföldre is kénytelenek kitutazni munkások kerítésé végett.

E mellett mily magas munkabért kell fizetni, ha ezen földhöz ragadt munkásoknak fizetett munkabért — összehasonlítjuk a kisebb hivatalnokok fizetéseivel, csak akkor látjuk, hogy társadalmunknak ez is egy oly betegsége, mely gyökeres orvoslásra vár, csak akkor látjuk, hogy míg a kisebb hivatalnoknak nyomorult 80 kr napdíjjal is be kell érni, addig egy nap-számos rendszeren 1 frt 20 kr, egy kaszás pedig 2 frt 50 kr napdíjat is huz.

Hogy az ily magas napszám, mennyire kimeríti a gazdászattal foglalkozók zsebeit, kitűnik onnan is, hogy az újabb időben a földtulajdonosok közt a bu- kás egymást éri, és a földtulajdonos már nem is mér

maga kezére gazdálkodni, tartván a világos bukástól, hanem inkább — nem kockáztatva földjének tiszta jövedelmét — bérbe adja idegennek.

Hanem nézzük csak, miért van ez így, és nem másképpen, holott lehetne; még pedig haszonhajtó- lag? — ez csak azért van így, mert a gazdálkodás- ban gépeket nem használunk; holott a mai időben már a mezei gazdálkodás majd minden ágaiban, a munka majd minden nemében lehet már alkalmas gépeket használni; csak tekintsük át: hogy éven át miféle munkák is fordulnak elő? és mennyiben vannak ezen munkák teljesítésére alkalmas, czélszerű gépek; úgy találjuk, hogy ha nincs is épen még mindenre, és a már meglévők is hagynak fen némi kívánni valót; van annyi mégis, és alkalmas annyira, hogy a munka legnagyobb részét el lehet már gépek segédme- vel végezni; nemcsak elvégezni, hanem azáltal a munka- káttatási költségben is, némi takarítást lehet eszkö- zölni.

De menjünk tovább, a termény betakarításánál, a takarmány értékesítésénél, a terménynek a romlás- tól való megóvásánál szinte lehet gépeket használni.

Azonban bár mily hasznos legyen is a gépek alkalmazása, egyes gazdászati gépekkel való ellátása, felszerelése, különösen a vidéken, hol a gazdászati nagyban alig, csak itt-ott, csak is kicsinyben folytat- tatik, csaknem lehetetlen; vagy oly nagy áldozattal járna, hogy a befektetett tőkének kamatját sem adná vissza, nemhogy pedig némi hasznót hajtana.

Különböen egyes gazdászati különösen a kis- sebben — nem is hasznos, és czélszerű; mert az év legnagyobb részében munka hiánya miatt szünetelni volna kénytelen a gép, és így nem fordítaná vissza sem a befektetett tőkét, sem pedig a mellé alkalm- zott gépész fizetését.

Ennél fogva, miután látjuk, hogy a munkás kéz hiánya mennyire érezhető, továbbá, hogy a munka- bér magas, úgy annyira, hogy az még azt a kis hasz- not is siet felemészteni, a mi netalán kedvezőbb kör- lülmények közt megmaradhatott volna; továbbá mi-

után látjuk, hogy mindezen a gépek alkalmazása által lehet legüdvösebben segíteni; jónak látunk egy indit- ványnyal előállani; ez pedig az nevezetesen, hogy a mező gazdászati minél nagyobb haszonnal folytattas- sák — a gazdászattal foglalkozók, legyenek azok földtulajdonosok, vagy bérlők, lépjenek részvényes társaságban, czélul tűzvéni ki a maguk gazdászati, — egyszersmind üres időben a másén is, — minden munkát a mennyire lehet gépekkel végezteni, a rész- vényekből begyűlt alappénzből szereztén meg és tart- ván fen a gépeket, mely gépekkel a részvényes tagok munka illetőségeinek teljesítése után bizonyos bérért idegeneknek is lehetne dolgozni.

Az ily társulásnak az a haszna is lenne, hogy egy gépész által természetesen segéd munkások al- kalmazása mellett, több gépet is lehetne kezelteni.

K. Gy.

Ujdonságok.

* A debreczeni piacz rendezéséről.

Legközelebb olvastuk, hogy a piacz rendezés megint elmarad Debreczenben, holott pedig arra igen nagy szükség volna.

Mi nem akarunk tanácsot osztogatni senkinek, annyival inkább egy ily hatásúnak, mint a debre- czeni, ki mindenben bölcs és tapintatos eljárást tanu- sított, különösen ott, hol a város érdeke és a közjó lépett előtérbe; mindamellett nem tudjuk tovább el- hallgatni a közvélemény azon nyilatkozatát, mely a piacz rendezését régen sürgette és ma is sürgeti, annyival is inkább, mennyivel inkább tudjuk, hogy mennél tovább marad e kérdés megoldása, annál ké- nyesebbé válik.

Minden jól rendezett városnak van rendezett piacza; ne menjünk messze, csak Nagy-Váradra, Kassára vagy Pozsonyban, és megfogjuk látni, hogy a piacz nem így, mint nálunk, egy utcára van szorítva, hanem van arra egy-egy külön tér kiszakítva; Kas- sán van csak, hogy egy szép négyszögletes tér van erre a czélra kihasítva, hanem ezen tér apróbb négy-

Gyöngébb erőben a pókháló szálnál.

Mikép tudhatná hát a végzet utait?

A messze terjedő sötét jövendőt?

Biztos kezekkel amazt egyengetni?

Emennek pedig kitűzni irányát!

Hogyan lenne képes hatni századokra?

És maga e század, mi a végetlenben?

Buborék, pillanat maga egy ezred év,

Csak nekünk rémlik az hosszú időköznek;

Mint a láthatatlan ázalék féregnek,

Örökkévalóság egy kurta nap folyása. —

Az idő eitelik, és mit ma alkotott

Azt holnap könnyedén zuzza, töri szét,

Bölcsönk szomszédjában a sir öre tanyáz,

Tudásunk fájának ékes lombjai

A midőn leg több gyömölcset hoznának

Gyökeiket a végzet férge emészti ki.

És ez így megyen öröktül, örökké

Mégfoghatlan módon törünk mindég odább,

A végzet kerekét körös körül járjuk

Nem sejtve hogy annak nem érhetjük végét.

Mig végre el halunk, és jó más nemzedék

Ez is küzd, tör, ront, boni, a mint sorsa hozza,

Reményit, terveit, kába büszkeségét

Csalódásaival, az utókor örökl.

Buday Imre.

TÁRCZA.

Töredék gondolatok

Madách Imrénék

halhatatlan műve.

Az ember tragediája

olvasmányja után.

Nagyszerű Chaossa az emberi észnek,
Zavart gondolatok, mint maga az élet,
Villany röpte a szellem hatalmának.
Mely percz alatt fut ezred évet át.
És végre is midőn be barangoló
Millióknak moh lepte sirjait,
S ábrándjai között jó remény fejében
Csatákat vívott fényesebb jövőért
Csak akkor látja át, de — de már tört erővel —
Hogy gyermek játék minden küzdelme,
S törpékké fajultak óriás czéljai,
S mint a magasban zugó fellegeknek,
Tömege, midőn is végre földet ér,
A légnék láthatatlan viharjai között
Milliárd cseppekre török, s bomlik szét.
Hitvány képzelődés mit látunk,
Még a napsugár is csak esalékony fény,
Annál sötétebb lesz, mentül tovább nézzük,
S égő fájdalommal válik a gyönyör,
Melyet kerestünk ragyogása közt.
Hitvány képzelődés maga a boldogság,

A mikép használod csak annyit ér.

Undorrá silányul még az érzelem is

Ha kéjei között el fajult a szív. —

Minden törekvésünk, a sors báb játéka;

S magasztos jövők melyek ezerek

S milliók élete drága árán szerzünk:

Néhány évek alatt, mint a buborék

Legkissebb nyom nélkül oszlik szét.

Képzelődés minden, s reményképeink:

Bűn és erénytől teremtett fogalmunk

Oly alakot nyernek, milyenre az idő

Hőbortos szeszélye idomítja át

Nincs biztos alapja semminek e földön.

Maga a bölcsészet csupa dőreség.

Tanait melyeket most bánulva tisztelsz

Gunyos mosoly közt veti el gyermeked.

És a vértanút a honnak nemtőjét;

Kinek halantékát borostyánnal fűzzük

Ugyan csak annak késő ivadékai

Rémképen említik gyermekeik előtt,

S romokká zuzzák emlék oszlopát. —

Az egész élet egy nagyszerű álom

Végzetünknek sötét éjelén.

Mely alatt csak látogatva járunk

Csalódásainknak fákyla világánál. —

És ez így nagyon nem is lehet máskép

Hisz' e nagy világ mérhetlen üreben,

Kised földtekénk csak parányi porszem,

Hát még az ezen élő emberfaj?

Kissebb a parányinnál, a nagy mindenséghez

szegletes térre felosztva, az utak szélei viruló fákkal vannak körül íltetve; igen mert ott azt is belátták, hogy a piaci közönség, álljon bár kufárokból, kuczekből, szakácsnékből, — de mégis csak emberek-ből áll, és egy kis árnyék, az ily irtoztató hőségekben, mint a milyenek most is uralkodnak, igen-igen felillik.

Tehát Debreczen sem maradhat hátra; Debreczennek is kell rendezett piacának lenni, habár tudjuk is, hogy erre alkalmas térsége még ezuttal nincs is, de lehet, ugyanis, ott van a hagymater és a csizmadia-szin közt eső tér; miután ugy is van ott már a városnak magántulajdonát képező háza, nem egy, de több is, mint a város-istálló, városi faraktár, és kisdudóvoda, most ezen kisajátítás még nem lenne oly terhelő, a mennyiben a házak még ott majd mind kicsinyszerűek, nincsenek felépítve, de ha majd egyszer fel lesznek építve, akkor bizony mingyárt drágábbak lévén terhesebb leend a kisajátítás.

Es ezen térségre rendeztetnék át a városház elejéről, és általában a mai piacról minden árulás, vagy is az új piac; ezen térséget pedig, mely ma piac, a nagytemplomtól le, egész nagyváradi-utcáig, a szekér ut mellett két felől szépen befásítani, és üllő padokkal ellátni és így sétateliállást átalakítani kellene.

Csak így nyerne Debreczen oly városias kinézet, a milyen méltán megilletethető, csak így nem vinne az idegen, oly rossz híreket városunkból, mint eddig volt kénytelen vinni, hogy Debreczen ilyen olya n f e n e k e t l e n s á r t e n g e r, mennyiben akkor a jelenlegi ugynevezett piactér nem vágnák fel a szekerek és lovak; n i n c s b e n n e e g y é b b m á s m i n t S a h a r a s i v a t a g a i h o z h a s o n l ó p o r, mennyiben nem vernék fel szinte a lovak, ökrök és más oktalán állatok, a l i g v a n b e n n e e g y k i s e n y h e l é g, n i n c s b e n n e s z a b a d t é r, o l y a l k a l m a t o s h e l y, hol az ember magát kiszellőztetné.

Csak így nem ismétlődne azon elgázoltások, melyek majd nem naponta megújulnak; nem lévén sem jobbról, sem balról elegendő tér — a szekér utról nem is tud az ember hamarjában letérni; ha csak valamely kofa árucikkjei közzé nem akar ugrani.

Csak így kiméltetnék meg az intelligens osztály sétálgatni szerető része, azon emberszólástól, melylyel a minden lépten üldögélő szájas kofák fogadják; ha személyében nem, tehát ruhájában, ha ebben sem akkor a jóhírnevében kötvén bele.

Az új piacra pedig, hogy a házak kisajátítási költsége fedeztetve lenne, ha bár évi törlesztés, mellett is, egy oly nagyszerű á r u c s a r n o k l e n n e építendő, hol és a melyben mindenféle iparostestület találhatna magának alkalmas áruló helyet bizonyos évi bér mellett.

Ezen árucikkek környékere rendeztetnék át a mai piacról mindenféle kenyér, zöldség, tojás és más mindenféle sor; továbbá a husárlók, és a gyümölcs kufárok áruhelyisége.

Azon czikkek árulohelyiségeül pedig, melyek szekeren árutatnak, u. m. káposzta, buza, tengeri, tők, dinnye stb., vagy a csicsogó térsége, vagy pedig a vasuti raktárra néző ispotály lapossa, vagy czepléd utca vége mutattatnék ki.

Üz. Gáspár Ignátz né asszony leánynevelő intézetében, zongora vizsga 1. hó 1-én délután a zenede termében igen díszes halgatóság mellett tartott meg. A kicsinyek ügyessége igen hamar kitűnt, különösen a kis Dragota Margit, kinek újjai oly kicsinyek, hogy az accordot alig tudja egyszerre elérni, mégis igen szépen játszott, s a hallgatóság tetszését vívta ki. A szülők és a halgatóság is, mind elégtelen távoztak a vizsgáról köszönet mondván ifj. Balla Károly ur kitartó buzgalmának.

Wesselényi-Balla Gergely ügyének állását a „Bihar” a legbízhatóbb forrás utána következőkben mondja el: Ez év elején gr. Raday atint a megyéhez, hogy valjon nem volna-e hajlandó B.-t, miután — ugylatszük — több bűnhálózatban van bonyolódva, kiszolgáltatni; a bünyefitő törvényszék elnöke megyei harmadalispán, Gozman János ur, a tisztú ügyészől bekért véleményes jelentés után igenlőleg nyilatkozott az esetre, ha B. bűnrészessége csakugyan alapos. A kir. biztos erre csak a napokban küld meg választ, a melyszerint B.—t veszélyesnek tartják a biharmegyei börtönben, szállitassék Szegedre. Az alispán erre azt válaszolta, hogy miután B. egészen megtört és megadta magát, és miután veszélytől nincs mit tartani, a Szegedre való kísértetés szükségét sem látja. — B. ügye különben nem fog egy hamar ítélet alá kerülni, mert több fontos pótvizsgálat van folyamatban s ezeknek bevégezése, isten tudja mikor várható. Korai tehát azon hír, a melyszerint B. ugye nem sokára ítélettel befejeztetnék. — E szerint B. G. még sokáig újdonsági tárgya maradt a hírlapoknak!! Sok ut juttat a nevezetességhez!!

A szegedi kir. biztosnak működéséről megemlítjük, miszerint említett kir. biztosnagnak sikerült: a Debreczenben még 1864-ik évben megrabolt trafikáns Steiner S. boltjából ellopott készpénzi és holmikat; — az 1865-ik évben majdnem 10,000 frtot érő arany és ezüst müvek elrablása által megkárosult Huszár Pal, továbbá az 1868-ban 300 frtig megkárosított, szinte arany-müves Lőrincák L. boltja feltörött felfedezni. Megemlit-

jük, hogy az ezeltől 17 évvel H.-Böszörményben ellopott, s az ottani lakosoktól az általuk megváltott földéért befizetel pénzekeket tartalmazó pénztár szítoe felfedeztetelt, melynek kezelője akkoriban a tolvajlás gyanuja miatt huzamosb ideig el volt zárva V á r a d o n és Böszörményben.

Konrad Gyula, ki egy költemény fuzet kiadása által már figyelmet keltett, „Gritti Nándor” című hosszabb költői beszélyt rendez szjtó alá.

A főiskola épületébe járó nyolcz elemi osztály nyilvános vizsgálata a második vagy nyári félev tantárgyaiból. — Jul. 26—29. napjaiban a nagyttemplomban ment véghez. Általában mind a nyolcz elemi köztanító kellő szakavatottsággal és szorgalommal működött ugyan, s a vizsgáló egyházi bizottság, szintugy mint a számosan megjelent szülők, megvalának a felmutatott eredményvel elégedve; azonban nem lehet ki nem emelnünk mindjárt az 1-ső nap (jul. 26.) d. e. a negyedik elemi iskola százhuszonegyre menő növendékeinek előmenetelét, — mely nem csupán az értelmes olvasás, írás- és számvetében volt kitűnő, hanem a mellett észrevételtett az is, hogy ezen osztály tanítója a népszerű vallastanításban — a vallás elemei kellő ismertetése mellett, a vallásos erkölcsi érzés ébresztésére is gondot és figyelmet fordított. Ugyan e nap délután folyt le a III-ik el. isk. II. osztályának vizsgálata 56 növendékekkel; jul. 27-én d. e. III. el. I. o. 68 növendékekkel; d. u. II. el. I. o. 81 növendékekkel; jul. 28. d. e. II. el. I. o. 74 növendékekkel; d. u. I. el. I. o. 66 növendékekkel; jul. 29. d. e. I. el. I. o. 73 növendékekkel. A növendékek összes száma tehát: 737.

Minden félreértés további elhárítása végett szükségesnek látjuk megjegyezni, hogy a főiskolai elemi osztályok e nyári félevben, — szintugy mint a télben folyvást több szakértők vezetése alatt állottak, különösen képezdei tanár K. L. ide vonatkozó szakértése a 208 növendékből álló szokatató iskola kövizsgáján szembevetendő is volt.

Végül elismeréssel említhetjük hogy a nemes város azon figyelmét, melynélfogva a főiskolai elemi osztályok kitűnő tanulói között 112 darab könyvet osztatott ki jutalomul.

Gyilkosság. Két év előtt a debreczeni határban Pál György földbirtokos földén megtaláltak Szabó János földbirtokost fejszével szethasított fővel. Mivel tudva volt, Pál György Szabó Jánosnak csinos neje iránt érdekeltséggel viseltetik, a gyanu azonnal ő reá esett. El is fogták azonnal Pált. A vizsgálat nyomán kitűnt, hogy Szabót az nap egész meggyilkoltatása órájáig, bizonyos Tasadán Dómével látták. Tasadánt is vizsgálat alá fogták, tehát ő azt vallá, hogy a mint Pál földjén keresztulmentek Pál fejszéval előrohant és leütötte Szabót. Ő, Tasadán e felett annyira megijedt hogy elszaladt és nem merte e dolgot feljelenteni. Tasadán Pállal szembesítvén, megmaradt állítása mellett, míg Pál határozottan tagadta a gyilkosságot. Az ottani törvényszék Pált mindaz által elítélte 13 évi és Tasadánt szintén néhány évi fogságra. A királyi tabla enyhített az ítéleten, de azért fentartotta. A vizsgálat megkezdése óta 2 év telt le, Pál és Tasadán fogva ülnek. Tasadánt végre elővette a lelkiismereti furdalás és a napokban kiválta, hogy Pál ártatlan és egyedül ő volt Szabó gyilkosa, kit verekedés közben olt meg. E vallomás a legfőbb ítélszéknekél távirati uton bejelentvén, ez azonnal elrendelte Pál szabadonbocsátását és új vizsgálat megajtését. Th—S.

Az utcai fiskolák vizsgálatai a három templomban jul. 31. aug. 1—2. napjaiban folytak le szinte kielégítő sikerrel. Létszámuk a következő: czepléd. fitanulók 152, csapóú. 142, ispotályi 162, péterfiú. 151, mesteru. 90, összesen 705. Megjegyzendő itt is, hogy a város ügyelme folytán az utcai fiskolák kitűnő növendékei szintén részesultek jutalomkönyvekben 54 darab osztatván ki közöttük. És így a kollegiumi összes elemi tanulók száma 737, utcai tanulóké pedig 705, együtt 1442.

A tiszavideki vasut. Pestről írják, hogy mielőtt a miniszterek szabadságra mennének, még a tiszai vaspálya ügyében egy leiratot fognak e pályagazgatóság-hoz meneszteni, melyben az kérdeztetik meg, vajjon mely feltételek alatt akarja a vasuti társaság az a r a d - s z o l o n o k i fővonalat a kormányának átadni. Az illető körökben már most is tudják, hogy az igazgatóság e kérelmet meg fogja tagadni, azonban más javaslatokkal fog fellépni, melyek tekintetbe-vételére a közlekedésügyi miniszterium hajlandó volna.

A pesti posta igazgatóság tudatja, hogy miután a debreczen-nagykarolyi vasutszakasz megnyitása óta a debreczeni postahivatal anyai idővel nem bír, hogy az ezen vonalra beérkező hírlapokat hírtelen átrovatolva, a legközelebb Nagy-Károlyba induló vonattal elindithassa, minek következtében azok 12—24 órai késedelemmel érkezhetnek csak rendeltetési helyeikre; ennél fogva felszólítja a hírlapkiadó hivatalt, miszerint a Vámospéresre, Szt.-György Ábrány, Ér-Mihályfalva, Reszege-Szaniszló N.-Károly, N.-Majtény és Szatmárra szóló lapokat külön-külön kötegekben — az érnihályfalvai kötegebe pedig az érsemlyéni és álmosdi lapokat, a reszege-szaniszló kötegebe a piskolti, érendrédi és tasnádi lapokat, végre a szatmári kötegebe a szatmár-szigeti és nagybányai vonalokra szóló lapokat is felvéve — adják a postára fel.

A debreczeni magyar kir. felsőbb gazdasági tanintézetben f. jul. 31-én megkezdődött a néptanítók számára a földmívelés, ipar és kereskedelmi miniszterium által engedélyezett gazdasági póttanfolyam. A közel és távolról összegyűlt néptanítók szorgalommal látogatják, és érdekes feszultséggel hallgatják a szakavatott tanárok előadásait. Eddigélé 22 vannak az államköltségen megjelentek, kettő pedig saját költségén látogatja az intézetet. — Képviselve van itt a tanügy megyéenként egy két tanító által, Pozsony, Szepes Ungmegyéből sőt Erdély székely havasai közötti vidék unitárius lakosai közül is van egy tanítói képviselő.

A megnyitó beszédet Tormay Béla igazgató tanár aug. 2-án tartotta. A tanítókat üdvözölvén az előbeszédben sajnálatát fejezte ki, hogy az idén előadásokat személyesen nem adhat, mivel a miniszterium által külföldre van kiküldve s Londonba utazik, s ajánlja helyettesül Bekéssy László segéd tanár urat; továbbá ragyogó ékes szózással

fejtegette és körvonalozta a földmívelés, ipar és kereskedelmi miniszterium programját, hogy mi czéit akart elérni ezen ideiglenes tanfolyammal? élénk szinnel esetelette a neptanító hivatását különösen nemzetgazdasági szempontból, végre a néptanítóknak melegen ajánlván a miniszterium által kitűzött tantárgyak alapos tanulmányozását egynegyed óráig tartó beszéde után a tanteremből eltávoztak meg ajnéptanítók, a hol is Deininger Imre és Molnár Lajos tanár urak a takarmány kaszáló gépet gyakorlatilag is megmagyarázták, továbbá több gazdasági eszközöket megmutogattak, Bollman János intézeti kertész pedig a fásikolában a maguttetést, pikér-ágyakat, nemesített fásikolat magyarázta és a Dzierson méhkasokat mutogatta meg. Mint hírlak aug. hó vége felé többrendbeli kirándulások is terveztetnek az állam költségén Diós-Györbe és Edelénybe.

Nyiregyházan folyó év jul. 29-én d. e. től 10-kor hunyt el a népnevelés terén 30 évig működött Tragján Pál életének 74-dik évében, hult tetemeit az ág. hitv. szertartás szerint jul. 30-kán délután 5 órakor kísérték az öröknyugalom helyére Gomörmege Nyiregyháza, és mint tanító 30 évig erélyesen megfelelt hivatalának, később pedig a Bach-korszak beálltával városi tanodának, majd több éveken át tevékeny polgármester lett s mint ilyen is a népnevelést buzgón igyekezett előmozdítani.

Áldás és béke hamvaira!
Az ungvár-nyiregyházi vasutvonaloni földmunkálatok, mind készek, s már az építkezések is folynak, órházak nagyban készülnek, valóban hallatlan gyorsaság.

A 30-ik gyalog serezed 1. és 3-dik zászlóalja N.-Váradra érkezik, hogy ott az ezred többi részével egyesülve, a gyakorlatokra Aradra menjen; a visszajövetel szept. hó közepén leend.

Magyar keleti vasut. A B-Hunyad és Egeres közti vonalon egy idő óta fennállott közlekedési akadály megszüntetvén, az 5. és 6. számú vegyes vonatok f. hó 29-ke óta akadály nélkül közlekednek, és áruszállítványok az egész vonal minden állomásra korlátlanul vétetnek föl. A személyvonatok azonban egyelőre továbbra is csak Nagy-Várad és Hunyad közt járnak.

Szalay László emléke Zurichben. A zurichi magyar egylet kegyeletteljes kötelességet teljesített, midőn ama hazat, melyben kitűnő történetírónk Szalay László az 50-es években lakott, emléktáblával jelölte meg. Az emlék fölláttása — egy kis ünnepélyvel — mult szombaton történt. A márványlap felirata magyar és latin.

Levelezési lapok a külfölddel való közlekedésre. F. évi augusztus 1-étől levelezési lapok használhatók egyrészt az osztrák-magyar birodalom, másrészt Belgium, Dánia, Nagybritannia, Németalföld, Norvégia, Portugallia, Svédország, Spanyolország, Schweiz s az észak-amerikai államok közötti közlekedésre. A levelezési lapok azonban ugyanazon postabér alá esnek, mint a nevezett országokba intézett egyszerű levelek s e bért a küldőnek kell megfizetnie. Egyelőre a régi levelezési lapok használhatók s a hiányzó postabér levélbélyegek felragasztása által pótlandó.

V y l t t e r .

Ezennel közhírré tételik, miszerint a folyó hó 9-én kelt hirdetményünkkel teherszállítványok korlátozott felvételére vonatkozó ideiglenes intézkedésünket mai nappal megszüntetjük, minek következtében debreczen-nagykarolyi vonalunk állomásain teher-szállítványok ismét, — nem tekintve a rendeltetés állomásait — feladathatnak.

Pesten, 1871. július hó 25-én.

Magyar északkeleti vasut
vezérigazgatósága.

ifj. Csáthy Károly

Gazdasági akadémiai könyvkereskedése Debreczenben, ajánlja mindennemű

Törvénykezési müvek

gazdag raktárat.
1871-iki törvények 1-ső kötet I—XI. III. 8-ad ára 1 frt 50 kr. — Köz-törvényhatóságok rendezéséről, olvasó kiadás 40 kr.

Felelős szerkesztő: ifj. Csáthy Károly.

Magyar-Államvasutak menetrende.

Pest—Salgó-Tarján.

Pestről ind.	7 óra 50 pr	10 óra 55 p. é.	9 ó. 36 p. d. e
Köbánya	7 „ 56 „	10 „ 41 p. é.	10 ó. 7 p. d. e
Godollo	8 „ 30 „	12 „ 26 p. é.	11 ó. 42 p. d. e
Hatvan	9 „ 50 „	2 „ 45 p. é.	1 ó. 10 p. d. u
Pásztó	10 „ 59 „	4 „ 15 p. é.	2 ó. — p. d. e
S.-Tarján érk.	11 óra 20 p. r.	5 óra 32 p. r.	3 óra 24 p. r

S.-Tarján — Pest.

S.-Tarján ind.	10 ó. 47 p. d. e.	10 ó. 20 p. éj.	1 ó. 12 p. d. u
Pásztó ind.	11 ó. 55 p. d. e.	11 ó. 37 p. éj.	2 ó. 20 p. d. u

Hatvan ind. 1 ó. 10 p. d. u. 1 ó. 28 p. éj. 5 ó. 48 p. d. u.
 Gödöllő ind. 2 ó. 6 p. d. u. 5 ó. 6 p. éj. 5 ó. 16 p. d. u.
 Kőbánya ind. 2 ó. 59 p. d. u. 4 ó. 52 p. r. 6 ó. 40 p. d. u.
 Pestre érk. 5 ó. 4 p. d. u. 5 p. r. 6 ó. 48 p. d. d. u.

Hatvan — Miskolcz.

Hatvanból indul 9 óra 40 p. r. d. e. 2 óra 23 p. r. éjjel
 Füzes-Abony indul 12 óra — p. r. d. u. 4 óra 39 p. r. éjjel
 Miskolcz érkezik 2 óra — p. d. u. 7 óra 20 p. r. éjjel

Miskolcz Hatvan.

Miskolczról indul 8 óra 15 p. r. 8 óra — este.
 Füzes-Abony indul 10 óra 10 p. r. d. e. 10 óra 40 p. r. este.
 Hatvan érk. 12 óra 25 p. r. d. u. 4 óra 8 p. r. éjjel.

Zákány — Zágráb.

Zákány indul 5 óra 55 p. d. u. 7 óra 22 p. r.
 Körös indul 5 óra 27 p. d. u. 9 óra 14 p. r. d. e.
 Zágráb érkezik 7 óra 52 p. este 12 óra 39 p. d. u.

Zágráb — Zákány.

Zágráb indul 7 óra 25 p. r. 9 óra 2 p. r. este.
 Körös indul 9 óra 55 p. r. 12 óra 7 p. éjjel.
 Zákány érk. 11 óra 22 p. r. d. e. 2 óra 25 p. r. éjjel.

Vámos — Györk — Gyöngyös.

Vámos Györk indul 11 óra 44 p. r. d. e. 3 óra 29 p. r.
 Gyöngyös érk. 12 óra 19 p. u. 4 óra 4 p. r.

Gyöngyös — Vámos — Györk.

Gyöngyös indul 9 óra 47 p. d. e. 11 óra 55 p. éjjel.
 Vámos Györk érk. 10 óra 16 p. d. e. 1 óra 2 p. éjjel.

Legnagyobb raktára minden építkezési és bútortozói cikkeknek szerszámok stb.

VANKE J. S.

Pesten, szerszám- és lakatos áruk raktára.

belváros, kigyóuteza Nr. 1. Teleky palota a kigyó gyógytárral átellenben.

Ajánlom nagy raktáramat westfalia mértékreszelők, ép ugy mindennemű szerszámok asztalosok, bodnások, kerékgyártók, ácsok esztergálosok, lakatosok, kovácsok, ép ugy gép-gyárak szeszyárak serfőzők vasuti műhelyek részére, különösen patent faszrófokos álványokat, mindenféle kütinő huzó, hasító és körfűrészeket, angol reszelőket, furúkat, csavarokat, vágó szerszámokat, szekér és lokomotiv kerekeket, amerikai szénipátokat, üllöket csavarfogókat. Rendezett raktára az angol tizedes emelcsigáknak lánczeczal 25 mázsától 100 mázsáig, továbbá egyszerű emeltyük építkezéseknél, vízmérték és mérnökök részére való mindenféle mértékek bécsi francia és angol rendszer szerint, nagyválasztékban mindenféle hüvelymértékek fából és halcsontból, lóvakarók, egyszersmind építéshez és ablakokhoz vasalások ajtók, kapuk, kütinő kőszőrü kövek, csapok, fecskendők. Rézcsapok és csavarok gőz és vízvezetékhez, üveg és csiszoló vászának, valamint minden különbözők ezen szakba vágó cikkekkel a legjutányosabb áron.

15. 2—3.

Arányosok kiváratra postán bermenetve küldetnek

Tiszavidéki- és arad-temesvári vasut

MENET RENDE

1871. évi jun. hó 15-től kezdve további rendelésig.

I. Bécsből és Pestről Kassa felé	óra	pr.	napr.	óra	pr.	napr.	óra	pr.	napr.
	Bécs északi v. ud	8	15	este	7	45	regg.		
„ államv.	8	25	„	7	55	„			
Pest	7	30	regg.	6	5	este			
Czegléd	10	33	„	8	55	„			
Szolnok	11	22	„	9	58	éjjel			
Püsp.-Ladány	2	1	dél.	12	56	„			
Debreczen	3	41	„	2	42	regg.			
Nyíregyháza	5	11	„	4	32	„			
Tokaj	6	11	„	5	53	„			
Miskolcz	8	11	„	8	36	dél.	3	15	d. u.
Kassa	11	56	„	1	18	dél.	5	59	„

II. Bécsből és Pestről Arad és Temesvár felé	óra	percz	naprészt	óra	percz	naprészt
	Bécs északi v. ud	8	15	este	7	45
„ államv.	8	25	„	7	55	„
Pest	7	30	regg.	6	5	este
Czegléd	10	18	„	9	5	„
Szolnok	11	7	dél.	1	37	éjjel
Arad	12	18	„	12	36	„
Csaba	2	1	dél.	3	30	reggel
Arad	3	42	„	6	4	„
„ indulás	4	5	„	6	24	„
Vinga	5	40	„	7	37	„
Temesvár	7	27	este	8	59	„

III. Bécsből és Pestről Nagyvárad felé	óra	percz	naprészt	óra	percz	naprészt
	Bécs északi v. ud	8	15	este	7	45
„ államv.	8	25	„	7	55	„
Pest	7	30	regg.	6	5	este
Czegléd	10	33	„	8	55	„
Püsp.-Ladány	2	35	dél.	1	15	éjjel
B-Ujfalva	3	35	„	2	52	reggel
Nagyvárad	4	47	„	4	45	„

IV. Kassáról Pest és Bécs felé	óra	pr.	napr.	óra	pr.	napr.
	Kassa	5	25	regg.	10	49
Miskolcz	8	8	„	3	25	dél.
Tokaj	10	1	„	6	7	este
Nyíregyháza	11	4	„	7	47	„
Debreczen	12	47	dél.	10	34	este
Püsp.-Ladány	2	25	dél.	12	37	„
Szolnok	4	46	„	4	44	regg.
Czegléd	5	32	este	5	55	„
Pest	8	37	„	8	43	„
Bécs államv.	8	9	regg.	6	36	este
„ „szaki v.	6	19	„	6	49	„

V. Temesvár és Aradról Pest és Bécs felé	óra	percz	naprészt	óra	percz	naprészt
	Temesvár	8	—	reggel	5	30
Vinga	10	18	dél.	7	25	este
Arad	11	52	„	8	40	„
„ érkezés	12	25	dél.	9	1	este
Csaba	2	10	„	11	41	éjjel
Mező-Telgd	3	44	„	2	13	„
Szolnok	5	1	„	4	17	reggel
Czegléd	5	47	„	5	3	„
Pest	8	37	„	8	43	„
Bécs államv.	6	9	regg.	6	36	este
„ „szaki v.	6	19	„	6	49	„

VI. Nagyváradról Pest és Bécs felé	óra	percz	naprészt	óra	percz	naprészt
	Nagyvárad	11	22	dél.	8	51
B-Ujfalva	12	28	dél.	10	31	„
Püsp.-Ladány	1	23	dél.	11	56	éjjel
Czegléd	3	32	„	5	55	reggel
Pest	5	37	„	8	43	„
Bécs államv.	6	9	regg.	6	36	este
„ „szaki v.	6	19	„	6	49	„

Pálya csatlakozások.

A vonatok indulási ideje a közbeeső állomásokról, valamint azok csatlakozása Aradon, Csabán, Nagyváradon, Kassán, Miskolczon és Temesvárról, a pályavárvakon kifüggesztett menetrendekből tudható meg.

I. Aradon. A) A Czeglédre reggeli 5 óra 11 perczkor megérkező vonat, a Károlyfővárra reggeli 6 óra 12 perczkor indul vonathoz.

B) A Károlyfővárról délelőtt 11 óra 30 perczkor megérkező vonat a Czeglédre délután 12 óra 26 perczkor indul vonathoz.

II. Püspök-Ladányban. A) A Czeglédre délután 1 óra 8 perczkor és Kassáról 1 óra 32 perczkor megérkező vonatok, a Nagyváradra délután 2 óra 7 perczkor indul vonathoz.

B) A Czeglédre éjjeli 11 óra 57 perczkor és Kassáról 11 óra 31 perczkor megérkező vonatok a Nagyváradra 12 óra 40 perczkor éjjel indul vonathoz.

C) A Nagyváradról délután 12 óra 45 perczkor megérkező vonat a délutáni Kassára 1 óra 33 perczkor és Czeglédre 1 óra 57 perczkor indul vonatokhoz.

D) A Nagyváradról éjjeli 11 óra 15 perczkor megérkező vonat az éjjeli Czeglédre 11 óra 57 perczkor és Kassára 1 óra 21 perczkor indul vonatokhoz.

III. Miskolczon. A) A Czeglédre délután 7 óra 4 perczkor és Kassáról 7 óra 19 perczkor megérkező vonatok, a Pest és Hatvan este 8 órakor indul vonathoz.

B) A Kassáról reggeli 7 óra 35 perczkor és Czeglédre 7 óra 45 perczkor megérkező vonatok a Hatvan és Pestre reggel 8 óra 15 perczkor indul vonathoz.

C) A Pest és Hatvanról reggel 7 óra 25 perczkor megérkező vonat a Czeglédre 7 óra 55 perczkor, Kassára 8 óra 20 perczkor reggel indul vonatokhoz.

D) A Pest és Hatvanról délután 2 órakor megérkező vonat a Kassára 2 óra 45 perczkor és Czeglédre 2 óra 55 perczkor indul vonathoz csatlakoznak.

Az igazgatóság

Magyar észak-keleti vasut menet-terv.

vegyes vonatokkal való személy-szállításra a debreczen-nagy-károlyi részvonalon. Érvényes ezen részvonala megnyitási napjától további rendelésig.

Magyar észak-keleti vasut.

A személy- és vegyes-vonatok menetterve a nagy-várad-kolozsvári vonalon folyó 1871. évi június 15-étől kezdve, érvényes.

Debreczenből Nagy-Károly felé				Nagy-Károlyból Debreczen felé.							
óra	per	pr.	napr.	óra	per	pr.	napr.				
Debreczen	ind	d. u.	3 51	éj.	2 52	Nagy-Károly	ind	reg	9 37	este	6 55
Haláp (m.ál.h.)	„	d. u.	4 21	„	3 26	R.-Szaniszló	„	„	10 11	„	7 34
Vámos Pércs	„	d. u.	4 37	„	3 45	Ér-Mihályfalva	„	„	10 54	„	8 26
Ábrány (m.ál.h.)	„	d. u.	4 57	„	4 08	Ábrány (m.ál.h.)	„	„	11 12	„	8 46
Ér-Mihályfalva	„	d. u.	5 24	„	4 39	Vámos Pércs	„	„	11 36	„	9 12
R.-Szaniszló	„	este	6 02	regg.	5 23	Haláp (m.ál.h.)	„	„	11 48	„	9 26
Nagy-Károly	„	„	6 41	„	6 10	Debreczen	ér	dél.	12 17	„	9 59

Csatlakozások:

A 11. számú vonat Debreczenben közvetlen csatlakozásban áll a tiszavidéki vasut Pest felé jövő 1. sz. illetőleg az osztr. államvasutnak Pestről reggel 7 óra 30 perczkor induló 7. sz. vonatával továbbá Kassa felől a tiszavidéki vasut 2. sz. vonatával.

A 13. sz. vonat Debreczenben közvetlen csatlakozásban áll a tiszavidéki vasut Pest felé jövő 5. sz. illetőleg az osztr. államvasutnak Pestről este 6 óra 5 perczkor induló 9. sz. vonatával, továbbá Kassa felől a tiszavidéki vasut 6. sz. vonatával.

A 12. sz. vonat Debreczenben közvetlen csatlakozásban áll a tiszavidéki vasut Pest felé menő 2. sz. illetőleg az osztr. államvasutnak este 8 óra 37 perczkor Pestre érkező 8. sz. vonatával, továbbá Kassa felől a tiszavidéki vasut 1. sz. vonatával.

A 11. sz. vonat Debreczenben közvetlen csatlakozásban áll a tiszavidéki vasut Pest felé menő 6. sz. illetőleg az osztr. államvasutnak délelőtt 8 óra 43 perczkor Pestre érkező 10. sz. vonatával, továbbá Kassa felől a tiszavidéki vasut 5. sz. vonatával. — Pesten, 1871. év június havában.

A vezérigazgatóság

Állomások.	Személyvonat.				Vegyes vonat.				
	1. sz.		5. sz.		2. sz.		6. sz.		
	érkezik	elindul	érkezik	elindul	érkezik	elindul	érkezik	elindul	
Bécs északi v. államvasut	este	8 15	regg.	7 45	Kolozsvár	regg.	5 15	d. e.	11 30
Pest	regg.	7 30	este	6 5	Magyar-Nádas	5 38	5 39	11 58	12 3
Czegléd	„	10 33	„	8 55	Egeres	6 41	6 16	12 42	12 52
Szolnok	„	11 22	„	9 58	Bánffy-Hunyad	7 13	7 16	1 55	2 25
Püspök-Ladány	d. u.	2 35	éjjel	1 15	Csucsá	8	8 5	3 23	3 51
Nagyvárad	4 47	5 10	4 45	5 25	Brátka	8 46	8 48	4 45	4 53
Mező-Telegd	5 52	5 51	6 22	6 35	Rév	9 16	9 21	5 29	5 41
Elesd	6 14	6 16	7 2	7 13	Elesd	9 42	9 44	6 9	6 29
Rév	6 37	6 42	7 42	7 57	Mező-Telegd	10 4	10 9	6 56	7 11
Brátka	7 10	7 11	8 33	8 47	Nagyvárad	10 51	11 22	8 6	8 51
Csucsá	7 53	7 58	9 42	10 17	Püspök-Ladány	1 23	d. u.	11 56	éjjel
Bánffy-Hunyad	8 42	8 46	11 16	11 51	Szolnok	4 38	„	4 19	regg.
Egeres	9 42	9 45	12 51	1 6	Czegléd	5 32	„	5 55	„
Magyar-Nádas	10 17	10 19	1 45	1 53	Pest	8 37	este	8 43	„
Kolozsvár	10 42	este	2 21	d. u.	Bécs államvasut	6 9	regg.	6 36	este
					„ északi vasut	6 19	„	6 49	„

Jegyzetek: A fennebbi csatlakozásokon kívül a t. ez. utazók Püspök-Ladányban csatlakozhatnak a tiszavidéki pályának Debreczen, Miskolcz és Kassáról jövő és oda menő valamint Czegléden az osztrák állampályának Szegedről jövő és oda menő vonatához.

Pesten, 1871. évi júniusban.

A főigazgatóság

